

Lovforslag nr. L 137. Fremsat den 14. december 1993 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension

(Nedsættelse af indtægtsgrundlag ved beregning af pensionstillæg)

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 411 af 26. maj 1992, som senest ændret ved lov nr. 497 af 30. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. I § 29, stk. 1, 1. pkt. indsættes efter »indtægt.«: », jf. stk. 2.«.

2. I § 29 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. For en pensionist, der er gift med en person, som ikke modtager social pension, ses der ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg bort fra ægtefællens indtægter op til 10.000 kr., hvis disse ind-

tægter hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn eller overgangsydelse. Overstiger ægtefællens indtægter, jf. 1. pkt., herefter 135.000 kr., ses der bort fra indtægter, der overstiger dette beløb op til en indtægt på 170.000 kr.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

3. I § 49, stk. 1, ændres i nr. 4 »stk. 2« til: »stk. 3« og i nr. 5 ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra den 1. januar 1994.

Bemærkninger til lovforslaget

Regeringen tilkendegav allerede under sommerens forhandling om skattereform og omlægning af de sociale pensioner (bruttoficering), at man var indstillet på at korrigere, hvis grupper med lav indkomst viste sig at blive utilsigtet ramt af reformerne.

Der blev undervejs i sommerens behandling identificeret særlige problemer for familier med f.eks. en pensionist, der er gift med en efterlønsmodtager på laveste trin. Der blev her kompenseret ved en særskilt forhøjelse af satsen for disse efterlønsmodtagere fra 80 til 82 pct. af det maksimale dagpengebeløb. Desuden blev der under satsreguleringsforhandlingerne i december aftalt en yderligere nedsættelse af det årlige medlemsbidrag til arbejdsløshedsforsikringen for denne gruppe på 888 kr.

Under lovforslagets behandling blev det besluttet at kompensere enlige pensionister med små indtægter, bosiddende i kommuner med ekstraordinær høj skatteprocent.

Det samlede resultat er, at ud af samtlige ca. 802.000 familier med mindst en pensionist i husstanden, er der – før den lille realindkomstforbedring, der følger af den årlige satsregulering af pensionerne fra 1993 til 1994, der tillige giver dækning for udgifterne til grønne afgifter – 765.000 familier, der får fremgang i deres disponible indkomst, svarende til 95,4 pct. af samtlige.

De fleste af de 4,5 pct. pensionistfamilier, der har tab, har det primært, fordi fradragene udgør en uforholdsmæssig stor del af indkomsten.

Det er ikke muligt – og kun i meget specielle tilfælde ønskeligt – at kompensere familier med usædvanlige fradragsforhold. Men som regel vil muligheden for at konvertere højtforrentet gæld i disse situationer rette op på situationen.

Det er særligt blevet fremhævet, at en gruppe af pensionister får udbetalt mindre i 1994 end i 1993, fordi ændringen mellem grundbeløb og pensionstillæg i sammensætningen af den sociale pension betyder, at arbejdsindtægter hos ægtefællen medfører en hel eller delvis bortregulering af pensionistens pensionstillæg.

Pensionistægtefællens bruttopension kan fra december 1993 til januar 1994 dog maksimalt reduce-

res med et månedligt beløb på 288 kr. – svarende til en reduktion efter skat på 1.900 kr. årligt.

I de fleste tilfælde modsvares reduktionen i disponible indkomst hos pensionistægtefællen af en væsentligt større skattelettelse hos den arbejdende ægtefælle. Dette skyldes bl.a., at ikke bare pensionstillæg men også skatteberegning er afhængig af ægtefællernes samlede indkomst. Således overføres fra pensionisten uudnyttet værdi af bundfradraget på 130.000 kr. ved beregning af mellemskat til den arbejdende ægtefælle. Denne overførte skattefordel kan andrage op til ca. 3.800 kr. på årsbasis.

Der er imidlertid en mindre gruppe af ægtepar, der kan få meget beskedne reelle forbedringer – eller i særlige tilfælde direkte tab – når familiens indkomst er sammensat af en social pension hos den ene ægtefælle og en forholdsvis lille arbejdsindkomst (f.eks. 150.000 kr.) hos den anden ægtefælle.

Allerede ved fremlæggelsen af »Ny kurs mod bedre tider« blev der oplyst om problemet, men der blev ikke fundet en løsning, der kunne sikre sådanne familier en velstands fremgang på linie med andre familietyper i samme indtægtsklasse.

Regeringen har overvejet, hvordan man så præcist som muligt kan forbedre vilkårene specielt for de nævnte familier.

Resultatet af regeringens overvejelser er nærværende forslag, der betyder, at der ved beregning af pensionstillæg bortses fra en del af ægtefællens indtægt ved lønarbejde, selvstændig erhvervsvirksomhed, dagpenge mv.

Efter forslaget bortses der ved beregning af pensionstillæg til pensionister, der er gift med en ikke-pensionist, fra de første 10.000 kr. af de nævnte ægtefælleindtægter indtil 145.000 kr. (før fradrag) – og herefter de følgende 35.000 kr. Den del af indtægten, der overstiger 180.000 kr., henføres til indtægtsgrundlaget på almindelig vis.

Virkingen af dette forslag for familier, hvis indtægter alene er sammensat af social pension og en ægtefælleindtægt af den ovenfor nævnte art, er følgende:

Der udløses fuldt pensionstillæg op til en ægtefæl-

leindkomst på 91.900 kr. (svarende til 96.700 kr. før arbejdsmarkedsbidrag).

Før ægtefælleindkomster op til 180.000 kr. (svarende til 189.500 kr. før arbejdsmarkedsbidrag) ud-

betales et pensionstillæg, der er op til godt 3.500 kr. højere end efter de vedtagne regler for 1994.

Ved en ægtefælleindkomst, der udgør mindst 191.900 kr. (svarende til 202.000 kr. før arbejdsmarkedsbidrag), er pensionstillægget fuldt bortreguleret.

Pensionsbeløb til pensionist gift med en ikke-pensionist i 1993 og efter gældende regler og lovforslaget i 1994.

Ikke-pensionistens lønindkomst*)	Pension i 1993			Pension efter gældende regler i 1994			Pension efter lovforslaget i 1994			Ændring i pension efter lovforslaget i 1994
	Grundbeløb	Pensions-tillæg	I alt	Grundbeløb	Pensions-tillæg	I alt	Grundbeløb	Pensions-tillæg	I alt	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
80.000	47.046	12.096	59.142	44.328	19.476	63.804	44.328	19.476	63.804	0
90.000	47.046	12.096	59.142	44.328	18.396	62.724	44.328	19.476	63.804	1.080
95.000	47.046	12.096	59.142	44.328	16.992	61.320	44.328	19.476	63.804	2.484
100.000	47.046	11.886	58.932	44.328	15.552	59.880	44.328	18.552	62.880	3.000
125.000	47.046	4.794	51.840	44.328	8.436	52.764	44.328	11.436	55.764	3.000
150.000	47.046	0	47.046	44.328	1.296	45.624	44.328	4.296	48.624	3.000
160.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	3.552	47.880	3.552
180.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	3.552	47.880	3.552
190.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	3.396	47.724	3.396
200.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	552	44.880	552
210.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	0	44.328	0
250.000	47.046	0	47.046	44.328	0	44.328	44.328	0	44.328	0

*) Lønindkomst før arbejdsmarkedsbidrag.

Som det fremgår af tabellen er pensionstillægget efter forslaget helt aftrappet ved en lønindkomst m.v. for ægtefællen på ca. 200.000 kr., og pensionistens grundbeløb nedsat med ca. 1.500 kr. efter skat. Til gengæld kan pensionistens ægtefælle udnytte ca. 70.000 kr. af det overførte bundfradrag i mellemskatten, hvilket indebærer en skattefordel på ca. 2.800 kr. i 1994 stigende til godt 3.700 kr. i 1998. Denne skattefordel overstiger således faldet i pensionistens indkomst efter skat.

Økonomiske og administrative bemærkninger

Lovforslaget vil ikke – udover ved forslaget ikrafttræden – medføre merarbejde for kommunerne.

Forslaget indebærer offentlige merudgifter til social pension på brutto 140 mio. kr. på årsbasis.

Merskatteprovenuet udgør 60 mio. kr. – heraf 42 mio. i kommune- og amtsskat.

Lovforslaget skal ses i forlængelse af lov nr. 497 af 30. juni 1993 (om bruttoficering af de sociale pensioner).

I forbindelse med aftalen mellem regering og de kommunale parter af 13. juni 1993 om den kommunale økonomi i 1994 og 1995 blev det forudsat, at de generelle tilskud nedsættes med et beløb svarende til de ekstra kommunale og amtskommunale skatteprovenuer. Dette bliver også tilfældet for det primær- og amtskommunale merprovenu af denne tilføjelse til skatte- og pensionsreformen.

28 mio. kr. vil blive udmøntet gennem en forhøjelse af socialministerens budgetreguleringskonto i 1994.

Restbeløbet dækkes ved udmøntning af forslag på finanslovens generelle reserver.